

Vergaderjaar 2012–2013

32 615

Toekomst Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO)

C HERDRUK¹

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 21 juni 2013

De vaste commissies voor Economische Zaken², voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport³ en voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid⁴ hebben kennisgenomen van de brief van de bewindslieden Economische Zaken van 14 juni 2013 in reactie op de brief van de commissies van 12 juni 2013.⁵ Laatstgenoemde brief betrof een reactie op de brief van de bewindslieden van Economische Zaken, mede namens de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van 1 mei 2013 inzake het voornemen de publieke taken vanaf 1 januari 2014 over te dragen en daarmee vooruit te lopen op formele opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO).⁶ Naar aanleiding van genoemde brief van 14 juni 2013 hebben de commissies op 19 juni 2013 een brief gestuurd aan de minister van Economische Zaken.

¹ In verband met onjuiste versie van de brief van de minister en de staatssecretaris van Economische Zaken van 21 juni 2013

² **Samenstelling Economische Zaken:**

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD) (*voorzitter*), Terpstra (CDA), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Witteveen (PvdA), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA) (*vicevoorzitter*), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Bröcker (VVD), Beckers (VVD), Van Beek (PVV), Gerkens (SP)

³ **Samenstelling Volksgezondheid, Welzijn en Sport:**

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD) (*vicevoorzitter*), Linthorst (PvdA), vac. (PvdA), Slagter-Roukema (SP) (*voorzitter*), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Quik-Schuijt (SP), Reuten (SP), De Vries-Leggedoor (CDA), Flierman (CDA), Martens (CDA), vac. (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), Ganzevoort (GL), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Beuving (PvdA), Frijters-Klijnen (PVV), Van Dijk (PVV), De Grave (VVD), Bröcker (VVD), Beckers (VVD), Van Beek (PVV), Bruijn (VVD), Duivesteijn (PvdA)

⁴ **Samenstelling Sociale Zaken en Werkgelegenheid:**

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD), vac. (PvdA), Terpstra (CDA), Sylvester (PvdA) (*voorzitter*), Thissen (GL), Witteveen (PvdA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Strik (GL), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), De Lange (OSF), Sent (PvdA), Postema (PvdA), Van Dijk (PVV) (*vicevoorzitter*), Sörensen (PVV), Ester (CU), De Grave (VVD), Beckers (VVD), Swagerman (VVD), Kok (PVV)

⁵ Kamerstukken I 2012/13, 32 615, B.

⁶ Kamerstukken I 2012/13, 32 615, A.

De minister en de staatssecretaris van Economische Zaken hebben op 21 juni 2013 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
W. de Boer

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Den Haag, 19 juni 2013

De vaste commissies voor EZ, VWS en SZW hebben kennisgenomen van de brief van de bewindslieden EZ van 14 juni 2013 in reactie op de brief van de commissies van 12 juni 2013.⁷ Laatstgenoemde brief betrof een reactie op de brief van de bewindslieden EZ, mede namens de ministers van SZW en VWS, van 1 mei 2013 waarin u stelt voornemens te zijn om de publieke taken vanaf 1 januari 2014 over te dragen en daarmee vooruit te lopen op formele opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO).⁸ Naar aanleiding van genoemde brief van 14 juni 2013 berichten de commissies u het volgende.

De commissies voor EZ, VWS en SZW constateren dat u in uw brief van 14 juni 2013 niet inhoudelijk ingaat op de door de commissies in de brief van 12 juni 2013 naar voren gebrachte bezwaren. De brief geeft de commissies derhalve geen aanleiding om hun standpunt te herzien.

Onder het voorbehoud dat u de Kamer uiterlijk vrijdag 21 juni 2013 een gedegen inhoudelijke schriftelijke reactie op de brief van 12 juni 2013 doet toekomen, zijn de commissies bereid de mogelijkheid van een mondeling overleg – waarin u uw standpunt kunt toelichten – in overweging te nemen.

De commissies zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
E.M. Kneppers-Heynert

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
T.M. Slagter-Roukema

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.J. Sylvester

⁷ Kamerstukken I 2012/13, 32 615, B.

⁸ Kamerstukken I 2012/13, 32 615, A.

BRIEF VAN DE MINISTER EN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juni 2013

In de brief van 19 juni jl. geven de voorzitters van de vaste commissies voor Economische Zaken (EZ), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aan dat wij in onze reactie van 14 juni jl. niet inhoudelijk ingaan op de door uw Kamer gemaakte bezwaren. In deze brief doen wij dat alsnog.

De commissies voor EZ, VWS en SZW concluderen in de eerste plaats dat nog geen voorstel voor een intrekkingwet is ingediend en dat over belangrijke aspecten nog onduidelijkheid bestaat, zoals over de financiële consequenties van de opheffing, het kader van de nieuwe publiek-private verantwoordelijkheidsverdeling en de criteria op basis waarvan taken als publiek of onmisbaar voor publieke taken zijn aangemerkt.

Zoals vermeld in onze brief van 1 mei jl. hebben wij ten aanzien van de juridische wijze van opheffing gekozen voor één integrale intrekkingwet, waarin naast de intrekking van hoofdstuk 2 van de Wet op de bedrijfsorganisatie en de vereffening van de schappen, tevens de voor overname van sommige taken benodigde wetswijzigingen worden geregeld. Het bepalen of en waar wetswijzigingen nodig zijn vergt een zorgvuldige afweging. De hoofdlijnen hebben wij in onze brief van 1 mei jl. verwoord.

Bij de taakanalyse, die heeft geleid tot het benoemen van de taken die door de Rijksoverheid worden overgenomen, zijn de criteria gehanteerd die zijn beschreven en toegepast door de commissie Jorritsma (Kamerstukken II 2011–2012, 32 615, nr. 3 en nr. 6). De commissie Jorritsma benoemde op basis hiervan, naast de medebewindstaken, de taken op het gebied van de bevordering van dier- en plantgezondheid en dierenwelzijn en de taken op het gebied van voedselveiligheid en gezondheid als publieke taken.

Op de genoemde terreinen is er sprake van een publieke taak, maar in een aantal gevallen heeft het bedrijfsleven een complementaire taak. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op de monitoring, preventie en bestrijding van dierziekten, waarvoor verantwoordelijkheden en afspraken zijn vastgelegd in het convenant Diergezondheidsfonds (DGF), en bij crisismanagement. De herijking van deze taken en afspraken vindt in nauw overleg met het bedrijfsleven plaats en zullen in beginsel moeten passen binnen de bestaande staatsrechtelijke en juridische kaders. Zoals aangegeven kan hierbij gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden die het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid gaat bieden.

De financiële consequenties van de opheffing zijn voor een belangrijk deel al bekend. Met het opheffen van de product- en bedrijfschappen vervallen de heffingen. De lastenverlichting voor het bedrijfsleven bedraagt hierdoor € 220 mln (€ 31 mln voor de publieke taken en € 189 mln voor de overige taken). Voor het uitvoeren van publieke taken door de Rijksoverheid is vanuit de algemene middelen € 31 mln gereserveerd.

Deze cijfers zijn gebaseerd op de inventarisatie van het EIM «De PBO in 2010» (als bijlage toegevoegd aan Kamerstukken II 2011/12, 32 615, nr. 3). Op pagina 9 van het EIM-rapport is aangegeven hoe de financiële lasten per taak zijn onderverdeeld. Ook wordt in dit rapport ingegaan op de uitgaven per schap aan deze taken.

De kosten die gemoeid zijn met de overdracht van de publieke taken worden door de Rijksoverheid gefinancierd. De overige kosten komen voor rekening van de schappen, die de verplichtingen voor deze autonome taken zijn aangegaan. De exacte omvang van de aanbouwkosten verschillen per schap. Een van de stappen die op korte termijn gezet moeten worden, is het opstellen van een opheffingsbegroting per schap. Deze opheffingsbegrotingen zullen meer zicht geven op de kosten van de aanbouw.

De commissies concluderen in de tweede plaats dat wij vooruitlopend op het wetsvoorstel onomkeerbare stappen willen zetten door de publieke taken al vanaf 1 januari 2014 over te nemen, hetgeen volgens uw Kamer zou indruisen tegen de staatsrechtelijk zuivere gang van zaken en het regeringsstandpunt om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamer zich over een wetsvoorstel heeft kunnen uitspreken.

Het wetsvoorstel voorziet, zoals gezegd, in de formele opheffing van de PBO, regelt aspecten met betrekking tot de vereffening en zal wetswijzigingen inhouden die noodzakelijk zijn met het oog op het wegvallen van de PBO. In een enkel geval dient een juridische basis gecreëerd te worden om taken onder verantwoordelijkheid van de minister van EZ of VWS uit te kunnen voeren.

Zoals aangegeven in onze brief van 14 juni jl. zal de discussie hierover met uw Kamer plaatsvinden bij de behandeling van het wetsvoorstel.

De stap die we op korte termijn al willen zetten, is de overdracht van publieke taken waarvoor het wettelijke kader al bestaat en waarvoor overdracht ook vanuit organisatorisch oogpunt haalbaar en verantwoord is. Het gaat daarbij met name om taken die in medebewind zijn gegeven en voortvloeien uit Europese regelgeving.

De noodzaak voor een spoedige overdracht van deze taken hebben wij in onze reactie van 14 juni jl. aangegeven: onzekerheid en expertiseverlies bij de schappen heeft negatieve gevolgen voor het kunnen blijven borgen van de continuïteit van de uitvoering van de (publieke) taken. Nederland moet het huidige plant- en diergezondheidsniveau behouden om te voorkomen dat onze exportpositie in gevaar komt. Om die reden hebben sectorpartijen gevraagd om versnelde overname van de publieke taken.

Daarbij komt dat, als gevolg van de afspraak in het Regeerakkoord waarmee uitvoering wordt gegeven aan de wens van een ruime meerderheid van de Tweede Kamer (motie Aptroot c.s., Kamerstukken II 2011–2012, 33 000, nr. 61), ook de schappen stappen zetten en moeten gaan zetten om te komen tot een zorgvuldige opheffing. Het betreft bijvoorbeeld het boventallig verklaren van werknemers, het opstellen van een opheffingsbegroting en beëindigen van contracten en overeenkomsten met derden. Het bedrijfsleven gaat uit van opheffing van de schappen en zet daartoe de benodigde stappen. Het is gewenst dat de overname van taken en mensen door de Rijksoverheid hiermee gelijke tred houdt.

Wij zijn van mening dat hiermee een zorgvuldig proces wordt doorlopen, waarbij uw Kamer een volwaardige rol kan vervullen. Met onze voort-

gangsbrief van 1 mei jl. hebben we uw Kamer al vroegtijdig willen informeren. Daarnaast gaan we graag met uw Kamer in gesprek over nut en noodzaak van de stappen die we op korte termijn al willen nemen.

De minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

De staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema